
THE ROLE OF REHABILITATORS IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL TOURISM ON THE SOUTH BLACK SEA COAST

Snezhina Georgieva

Faculty of “Health and Social Cares” at “Prof. Dr. A. Zlatarov” University, Burgas, R.Bulgaria
snezhinageorgieva@abv.bg

Abstract: Bulgaria's membership in the European Union marks a new stage in the development of medical tourism. Resort medicine has already taken its place in the health and social policies of almost all developed countries with resort resources because the healing potential of balneo-climatic factors is enormous. Today, the resort medicine is considered as a whole and combination of treatment options, rehabilitation and primary, secondary and tertiary prophylaxis. The medical use of seawater (thalassotherapy) takes the main place in the resort medicine on our Black Sea coast. Seaside resorts have become the largest resorts. This is a trend in the field of the resort medicine, both on a global and national scale. Today we are witnessing the predominant focus of mass tourism on the seaside resorts. Modern pathology is burdened with a number of functional and regulatory disturbances. Chronically ill patients all over the world, especially in developed countries, are a serious problem. The number of people with cardiovascular, metabolic, endocrine, allergic, pulmonary diseases is increasing steadily. The diseases of the musculoskeletal system and the pediatric pathology also increase. Victims of industrial, domestic and transport traumatism are getting more and more widespread. Last but not least are the geriatric problems. In the last years, the sea holiday is increasingly associated with active prophylactics, healing, rehabilitation, sports and spa activities.

The aim of the present study is the growing role of medical specialists, including rehabilitators in the ever-expanding medical tourism on our South Black Sea coast, the specific shade of medical use of seawater in view of resort resources and the scientific field, which prevail. The strategic line for the development of our sea medical tourism is its development in a priority for our country region with unique combinations of optimal climate, wide beaches, pleasant sea water, abundant thermal mineral water, raw materials for mud therapy, unique shoreline landscape.

Keywords : health and medical tourism, rehabilitation specialists, thalassotherapy.

РОЛЯТА НА РЕХАБИЛИТАТОРИТЕ В РАЗВИТИЕТО НА МЕДИЦИНСКИЯ ТУРИЗЪМ ПО ЮЖНОТО ЧЕРНОМОРИЕ

Снежина Георгиева

Катедра „Здравни и социални грижи” в МК при Университет „Проф. Д-р. А. Златаров”
гр. Бургас, Р.България, snezhinageorgieva@abv.bg

Резюме: С членството на България в Европейския съюз започва нов етап в развитието на медицинския туризъм. Курортната медицина вече е заела своето място в здравната и социалната политика на почти всички развити страни, разполагащи с курортни ресурси, защото оздравителния потенциал на балнео-климатичните фактори е огромен. Днес курортната медицина се разглежда като сбор и съчетание на възможностите за лечение, рехабилитация и първична, вторична и третична профилактика. Основно място в курортната медицина по нашето Черноморие заема морелечението (таласотерапията). Морските курорти станаха най-масовите курорти. Това е тенденция в курортната медицина, както в световен така и национален мащаб. Днес сме свидетели на преимущественото насочване на масовия туризъм към морските курорти. Съвременната патология е обременена с редица функционални и регулационни смущения. Хронично болните пациенти навсякъде по света, особено в развитите страни са сериозен проблем. Броят на хората със сърдечно-съдови, обменни, ендокринни, алергични, белодробни заболявания се увеличава непрекъснато. Нарастват заболяванията на опорно-двигателния апарат, както и детската патология. Жертвите на производствения, битовият и транспортният травматизъм добива все по-широки мащаби. Не на последно място са и гериатричните проблеми. В последните години почивката на море се свързва все повече с активна профилактика, лечебни, рехабилитационни, спортни и СПА мероприятия.

Цел на настоящата разработка е нарастващата роля на медицинските специалисти в това число и на рехабилитаторите във все по-бурно развиващият се медицински туризъм по нашето Южно черноморие, специфичният оттенък на морелечението с оглед на курортните ресурси и научното направление, в което има превес. Стратегическата линия за развитието на морския ни медицински туризъм е развитието му в един приоритетен за страната ни район с неповторими съчетания на оптимален климат,

широки плажни ивици, приятна за къпане морска вода, изобилни термоминерални води, калолечебни суровини, неповторим брегови ландшафт.

Ключови думи: здравен и медицински туризъм, специалисти рехабилитатори, таласотерапия.

ВЪВЕДЕНИЕ

С членството на България в Европейския съюз започва нов етап в развитието на медицинския туризъм. Курортната медицина вече е заела своето място в здравната и социалната политика на почти всички развити страни, разполагащи с курортни ресурси, защото оздравителния потенциал на балнеоклиматичните фактори е огромен. Днес курортната медицина се разглежда като сбор и съчетание на възможностите за лечение, рехабилитация и първична, вторична и третична профилактика. Основно място в курортната медицина по нашето Черноморие заема морелечението (таласотерапията). Морските курорти станаха най-масовите курорти. Това е тенденция в курортната медицина, както в световен така и национален мащаб. Днес сме свидетели на преимущественото насочване на масовия туризъм към морските курорти. Съвременната патология е обременена с редица функционални и регулационни смущения. Хронично болните пациенти навсякъде по света, особено в развитите страни са сериозен проблем. Броят на хората със сърдечно-съдови, обменни, ендокринни, алергични, белодробни заболявания се увеличава непрекъснато. Нарастват заболяванията на опорно-двигателния апарат, както и детската патология. Жертвите на производствения, битовият и транспортният травматизъм добива все по-широки мащаби. Не на последно място са и гериатричните проблеми. В последните години почивката на море се свързва все повече с активна профилактика, лечебни, рехабилитационни, спортни и СПА мероприятия. Днес сме свидетели на развитието на масовия туризъм в Европа и преимуществено насочване на активния туризъм към морските курорти. Но разглеждайки тази тенденция, не може да не е свържем с промените в демографските и здравните показатели на населението. Динамичното развитие на икономиката засилва процесите на урбанизация с нейните положителни и отрицателни страни. Много от здравословните проблеми не могат да бъдат обяснени и характеризирани с класическите диагнози. Съвременната човешка патология е обременена с много функционални и регулационни смущения. Увеличаването на продължителността на живота прави болните с хронични заболявания един много сериозен проблем. Предизвикателство се явяват сърдечно-съдовите заболявания, неврозите, алергиите, белодробните и артриторевматичните заболявания. Променя се и детската патология. Нараства непрекъснато и битовия, производствения и транспортния травматизъм. В морските курорти съществуват условия за провеждане на комплексно лечение, широко ползвайки, от една страна, научно обосновано и дозирано балнеолечение, съчетано с кинезитерапия, спорт, съвременна диетика. Така се полагат основите на един не само лечебен, но и профилактично- възстановителен режим. Днес морските курорти се разглеждат като профилактично-лечебни центрове, където успешно могат да се премахнат биологичните щети на съвременния начин на живот: хиподинамията, анхелиозиса (светлинния глад), намаляването на защитните сили, комулираната нервна преумора, като се постига значителна психофизическа релаксация. Ваканцията на море все повече се свързва с активни профилактични мероприятия и с морелечение (таласотерапия). С оглед на целогодишната експлоатация и във връзка с климатичните условия се разширява и модернизира балнеолечебната база: открити и закрити плувни басейни, някои с изкуствени вълни, басейни за аквагимнастика, вани, най-модерни съоружения за пелоидолечение, апаратна физиотерапия, луголечение, а също така база за фитнес, спорт и други за целите на специализираните и профилактично-лечебни програми. Тенденция е всяка страна да даде специфичен оттенък на морелечението, с оглед на курортните ресурси, с които разполага, и научното направление, в което има традиции и привес. Във Франция е широко застъпена алготерапията (лечението с водорасли), както и аквакинезитерапията. Характерно за Адриатическото крайбрежие е пясъколечението (псамотерапията). Специфично в морския лечебен туризъм на Румъния е широкото научнообосновано прилагане на лечебна кал и рапата. В немските курорти се прилагат предимно термоталасотерапията - процедури със затоплена морска вода, както и пиенето на морска вода, чийто подготовка е обект на индустриално производство. Но независимо от наличието на национална курортно-лечебна база в собствената си страна много туристи от Северна и Централна Европа се отправят с оглед на заболяването си към по-благоприятни в климатично отношение южни брегове на Европа. Медицинският (лечебният туризъм) се конкретизира с използването на курортните ресурси и други лечебни услуги в съответно пригодена материално-техническа база в системата на туризма за нуждите на лечението и рекреацията. В медико-социален аспект потребностите от курортно лечение и профилактика в световен мащаб нараснаха много в резултат на променената структура на заболяемостта и увеличението на социално зависимите заболявания.

Цел на: настоящата разработка е все по-нарастващата роля на медицинските специалисти, в това число и на рехабилитаторите в медицинския туризъм по нашето Южно черноморие. Добрата професионална

подготовка, както и тяхната висока мотивация водят до непрекъснато нарастващия интерес на чуждите граждани към нашите черноморски курорти.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Курортното лечение в развитите туристически страни отдавна вече е елемент на комплексното туристическо предлагане, като търсенето му може да се обобщи със следните потребности:

- потребности от курортно лечение, формирани от разпространението на хроничните социално значими заболявания и необходимостта от използването на курортните фактори за тяхното лечение;
- потребности от профилактично-рекреативен отдих за преодоляване на битовата и производствената среда върху нормалното функционално състояние на организма, за опазване и засилване на неговите съпротивителни сили и за повишаване на трудоспособността;
- потребности от съчетаване на курортното лечение с туристически активности за удовлетворяване на познавателни, спортни и културни интереси.

България се състезава и започва да успява все повече на медицинския туристически пазар. Това се определя от: ефективните природни лечебно-оздравителни ресурси; от обществените и стопански интереси на страната ни и в стремежа за развитие на туризма като приоритетен отрасъл в икономиката ни; има достатъчно развитие на организационни структури и кадри в тази насока; развитието и напредъка на физикалната и курортната медицина и постиженията в областта на организацията на туризма.

Стратегическата линия за развитието на морския ни медицински туризъм е, че той се развива в един приоритетен за страната ни курортен район с неповторими и редки съчетания на оптимален климат, широки плажни ивици с близо 11 часа дневно слънчево огряване, приятна за къпане морска вода, изобилни термоминерални води и много и разнообразни таласотерапевтични суровини (кал, матерна луга, рапа, алги, пясък и други) и изключителен ландшафт.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Туристическите пътувания за курортно лечение или за комбиниране на ваканция с лечебно-профилактични мероприятия в последните години се увеличиха с близо 13% според данни на министерството на туризма. Те се ползват не само от граждани, в чийто страни липсват курортни ресурси, но и от страни с широко и стабилно прилагане на медицински туризъм. Курортното лечение внася нови елементи. Могат да се формулират следните мотиви за търсене на курортно лечение по нашето Южно черноморие:

- * Тук се намират природните лечебни средства със специфичния си състав и въздействие, свързани с името на определен курортен център;
- * Черноморският климат представлява допълнителен благоприятен елемент, особено през предпочитаните от туристите сезони- пролет, лято, есен;
- * Цената на лечението в сравнение с тази в собствената им страна е благоприятна;
- * Приятната ваканция се съчетава с профилактика или лечение;

Във връзка с качествените изменения в търсенето на медицинския туризъм на европейския туристически пазар се очертават две основни линии на неговото развитие. От една страна, туристическите фирми обогатяват офертата за класическия балнеотуризм с много спорт и активен отдих и, от друга, предлага се съчетаване на годишната отпуска в морския курорт с медицински услуги от общооздравителен характер или за лечение и рехабилитация на някои хронични заболявания.

Изискванията към предлаганите бази за медицински туризъм и медицинските кадри, които работят там непрекъснато нарастват. Необходимо е:

- * Балнео-климатичните фактори да са показани за профилактика и лечение на най-често срещаните и разпространени групи заболявания в страните – наши основни пазари;
- * Да претежават изградена лечебно-диагностична база, съгласно профила на курорта, както и туристическа и техническа инфраструктура;
- * Да претежават обекти на стопанския туризъм, добре развита търговска мрежа, културни институти;
- * Да имат добра транспортна достъпност – близост до международно летище или първокласен път до него, както и развита пътна мрежа в околността;
- * Да са в близост до голям град или международен туристически комплекс;
- * Да имат съвременна спортно-закалителна и фитнес база;
- * Да притежават природни (или да има в близост до тях) природни, исторически и културни забележителности;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Зада стане център за медицински туризъм, климато-балнеологичният лечебен център трябва да отговаря на следните условия:

- * Да разполага с добре проучени биоклиматични данни за регионалния климат, както и с данни за локалния климат на курортния комплекс;
- * Да има достатъчно и научно обосновани данни за характера на балнеологичните и пелоидни ресурси на района;
- * Да са изяснени научно индикациите и контраиндикациите за лечение и рехабилитация с балнеоклиматичните лечебни фактори на курорта;
- * Да се изясни сезонната лечебна ефективност при различните заболявания, тъй като не винаги върховият курортен сезон съвпада с оптималното лечебно въздействие на курортните фактори при различните заболявания и техния стадий на развитие;
- * Да се създадат условия за развитието на двете категории медицински туризъм:

а) свободен или поликлиничен медицински туризъм;

б) контролиран, или клиничен (стационарен) медицински туризъм;

Профилактично-лечебната и рехабилитационната база на климато-балнеолечебния център в морските курорти трябва да е изградена така, че в нея да е включено широко както използването на морската вода, така и на наличните балнеологични и пелоидни ресурси. Те могат да се предложат на пациентите под формата на плувни басейни, вани и други форми на балнеотерапия – инхалации, иригации, пиене, душеве и други.

Намирането на високо квалифициран и мотивиран персонал за целите на медицинския туризъм е голям проблем не само за България, но и в цяла Европа. Необходими са хора с много добра професионална подготовка, комуникативни умения, владеене на поне един чужд език. Необходимо е надграждане в обучението и на бакалаврите и на магистрите с медицински специалности, което може да бъде постигнато с осъвременяване на методите на обучение и професионални практики, които да гарантират съизмеримост, престижност и конкурентноспособност в европейското образователно и професионално пространство. Основна цел на обучението трябва да бъде създаването на условия и предпоставки за пълноценна професионална и личностна реализация на медицинските специалисти.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] 1. Ангелова, Т. Предизвикателствата пред българския балнео и спа туризъм в навечерието на присъединяването на България към Европейския съюз. Bulgaria Dream Area Conference 2006г.
- [2] 2. Наредба № 2 от 29. 01. 2016 за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен Медикъл Спа) център”, „Спа център”, „Уелнес център” и „Таласотерапевтичен център”. изд. От Министерството на туризма и Министерството на здравеопазването, ДВ. Бр.11 от 09.02.2016г.
- [3] 3. Димитрова, Б. SPA култура и аква практики. Учебник за ОКС „Магистър” на НСА. Авангард. София, 2012г.
- [4] 4. Димитров, Г. Мениджмънт на анимационната дейност в туристическите курорти по Южното ни черноморие. Сп. „Спорт и здраве”. 1/2003г.
- [5] 5. Стаматов, С. Морелечение. Варна, 1996г.
- [6] 6. Стаматов, С. Здраве чрез морето. „Бряг принт” ЕАД Варна 1998г.
- [7] 7. Stamatov, S. Die Heilkraft des Meeres RIST-Varna 1997г.
- [8] 8. Стоева, Р. Кинезитерапия и здраве. кн. 2 „Хомо Футурус” София 2003г.